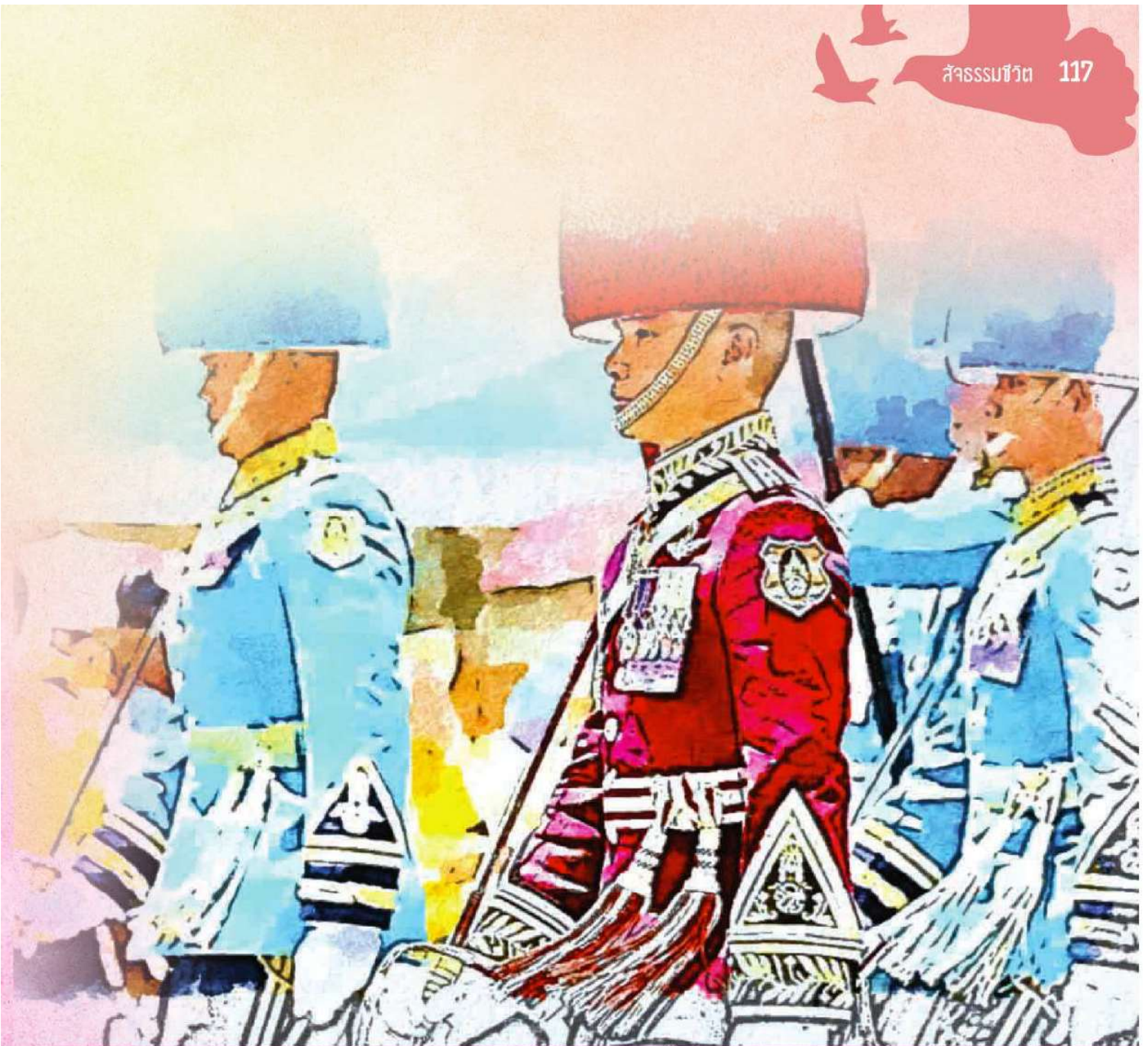

บทที่ 14

การคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ไพศิษฐ์ ชาครานนท์

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ คือ เครื่องหมายที่แสดงเกียรติยศและบำเหน็จความชอบที่พระมหากษัตริย์ทรงสร้างขึ้นเพื่อพระราชทานเป็นบำเหน็จความชอบในราชการ หรือเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ ศาสนา ประชาชน หรือส่วนพระองค์ นอกจากนั้น ยังหมายความรวมถึงเหรียญที่ระลึกทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างในโอกาสต่างๆ เพื่อพระราชทานข้าราชการและบุคคลทั่วไป

กฎหมายเกี่ยวกับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เหรียญราชอิสริยาภรณ์ และเหรียญตราที่ระลึก ต่างๆ กำหนดให้ทายาทของผู้ตายต้องคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ทุกชั้นที่ได้รับ แต่ไม่ต้องคืนประกาศนียบัตรที่ได้รับมอบมาพร้อมเครื่องราชอิสริยาภรณ์ หากทายาทไม่สามารถนำเครื่องราชอิสริยาภรณ์มาคืนได้ สามารถชดใช้เงินแทนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ตามราคาที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีกำหนด (ปรับราคาตามมติคณะรัฐมนตรี ทุก 3 ปี สามารถโทรสอบถามราคาได้จากสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี)

ลำดับชั้นของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ทายาทของผู้ตายต้องส่งคืนได้แก่ เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก และเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย โดยทายาทต้องส่งคืนภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์นั้นเสียชีวิต **เว้นแต่** ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ หากผู้ตายได้รับพระราชทานชั้นนั้นเพียงอย่างเดียวไม่ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นที่สูงกว่า ทายาทของผู้ได้รับพระราชทานไม่ต้องส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ดังกล่าว เนื่องจากตามพระราชบัญญัติเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ พ.ศ. 2534 ไม่ได้กำหนดให้ต้องส่งคืน

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ไม่ต้องส่งคืน ได้แก่ เหรียญจักรพรรดิมาลา (รับราชการมาด้วยความเรียบร้อยเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 25 ปี) เนื่องจากพระราชทานเป็นกรรมสิทธิ์ เมื่อผู้ได้รับพระราชทานเสียชีวิต ให้ทายาทรักษาไว้เป็นที่ระลึก แต่สามารถเรียกคืนได้กรณีที่ผู้ได้รับพระราชทานหรือทายาทประพฤติตนไม่สมเกียรติ หากไม่สามารถส่งคืนได้ด้วยประการใดๆ ให้ชดใช้ราคาตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเช่นกัน

การคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ทายาทสามารถคืนผ่านหน่วยงานต้นสังกัด หรือส่งคืนโดยตรงที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี หากเครื่องราชอิสริยาภรณ์เสียหาย ผู้คืนอาจต้องเสียเงินค่าซ่อมแซมเครื่องราชอิสริยาภรณ์ โดยสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเป็นผู้พิจารณาว่าเสียหายหรือไม่ ต้องซ่อมแซมหรือไม่

หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับลำดับชั้นของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ต้องคืน หรือต้องการสอบถามรายละเอียดของกระบวนการส่งคืน สามารถติดต่อ กลุ่มงานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ สำนักกษัตริย์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ในทำเนียบรัฐบาล ถนนนครปฐม เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 (อาคารเดิม) โทร. 0-2280-9000 ต่อ 1864 โทรสาร 0-2280-9071 Website <http://www.soc.go.th/Royal-Thai/Royal-Thai-index.htm>

**บัญชีราคาخذใช้แทนเครื่องราชอิสริยาภรณ์
และเหรียญราชอิสริยาภรณ์ที่ไม่สามารถส่งคืนตามกฎหมาย**

ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 เป็นต้นไป

ลำดับที่	รายการ	ราคาخذใช้ (บาท)
	เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ฝ่ายหน้า	
1	ปฐมจุลจอมเกล้า	3,269,354
2	ทุติยจุลจอมเกล้าวิเศษ	611,258
3	ทุติยจุลจอมเกล้า	378,588
4	ตติยจุลจอมเกล้าวิเศษ	288,724
5	ตติยจุลจอมเกล้า	259,022
6	ตติยานุจุลจอมเกล้า	61,588
	เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ฝ่ายใน	
7	ปฐมจุลจอมเกล้า	1,402,742
8	ทุติยจุลจอมเกล้าวิเศษ	400,538
9	ทุติยจุลจอมเกล้า	345,210
10	ตติยจุลจอมเกล้า	244,982
11	จตุตถจุลจอมเกล้า	62,782
	เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก	
12	มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก บุรุษ	41,560
13	มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก สตรี	32,382
14	ประถมาภรณ์ช้างเผือก บุรุษ	28,658
15	ประถมาภรณ์ช้างเผือก สตรี	23,190
16	ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก บุรุษ	13,754
17	ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก สตรี	11,486
18	ตริตาภรณ์ช้างเผือก บุรุษ	6,526

ลำดับที่	รายการ	ราคาخذใช้ (บาท)
19	ตรีตาภรณ์ข้างเผือก สตรี	6,528
20	จักรตาภรณ์ข้างเผือก บุรุษ	3,326
21	จักรตาภรณ์ข้างเผือก สตรี	3,694
22	เบญจมาภรณ์ข้างเผือก บุรุษ	3,152
23	เบญจมาภรณ์ข้างเผือก สตรี	3,494
24	เหรียญทองข้างเผือก บุรุษ	2,414
25	เหรียญทองข้างเผือก สตรี	2,786
26	เหรียญเงินข้างเผือก บุรุษ	2,324
27	เหรียญเงินข้างเผือก สตรี	2,668
เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย		
28	มหาวชิรมงกุฎ บุรุษ	55,516
29	มหาวชิรมงกุฎ สตรี	43,316
30	ประถมาภรณ์มงกุฎไทย บุรุษ	27,240
31	ประถมาภรณ์มงกุฎไทย สตรี	20,834
32	ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย บุรุษ	13,650
33	ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย สตรี	10,116
34	ตรีตาภรณ์มงกุฎไทย บุรุษ	5,298
35	ตรีตาภรณ์มงกุฎไทย สตรี	5,458
36	จักรตาภรณ์มงกุฎไทย บุรุษ	3,326
37	จักรตาภรณ์มงกุฎไทย สตรี	3,694
38	เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย บุรุษ	3,152
39	เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย สตรี	3,494
40	เหรียญทองมงกุฎไทย บุรุษ	1,994
41	เหรียญทองมงกุฎไทย สตรี	2,420

ลำดับที่	รายการ	ราคาخذใช้ (บาท)
42	เหรียญเงินมงกุฎไทย บุรุษ	1,976
43	เหรียญเงินมงกุฎไทย สตรี	2,364
<u>เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์</u>		
44	ปฐมดิเรกคุณาภรณ์ บุรุษ	34,374
45	ปฐมดิเรกคุณาภรณ์ สตรี	30,304
46	ทุติยดิเรกคุณาภรณ์ บุรุษ	17,820
47	ทุติยดิเรกคุณาภรณ์ สตรี	14,864
48	ตติยดิเรกคุณาภรณ์ บุรุษ	8,116
49	ตติยดิเรกคุณาภรณ์ สตรี	8,874
50	จตุตถดิเรกคุณาภรณ์ บุรุษ	4,464
51	จตุตถดิเรกคุณาภรณ์ สตรี	4,508
52	เบญจมติเรกคุณาภรณ์ บุรุษ	4,396
53	เบญจมติเรกคุณาภรณ์ สตรี	4,442
54	เหรียญทองดิเรกคุณาภรณ์ บุรุษ	3,650
55	เหรียญทองดิเรกคุณาภรณ์ สตรี	3,706
56	เหรียญเงินดิเรกคุณาภรณ์ บุรุษ	3,672
57	เหรียญเงินดิเรกคุณาภรณ์ สตรี	3,732
<u>เหรียญราชอิสริยาภรณ์</u>		
58	เหรียญพิทักษ์เสรีชน	1,406
59	เหรียญดุษฎีมาลา เข็มศิลปวิทยา ทหาร	4,022
60	เหรียญดุษฎีมาลา เข็มศิลปวิทยา พลเรือน บุรุษ	4,022
61	เหรียญดุษฎีมาลา เข็มศิลปวิทยา พลเรือน สตรี	4,064
62	เหรียญราชการชายแดน	682
63	เหรียญจักรมาลา	2,434

ลำดับที่	รายการ	ราคาชุดใช้ (บาท)
64	เหรียญจักรพรรดิมาลา บุรุษ	2,284
65	เหรียญจักรพรรดิมาลา สตรี	2,664

เอโกว มจฺโจ อจฺเจติ เอโกว ชายเต กุเล
สํโยคปรมาเตวว สมโโกคา สพฺพปาณินํ

จะตายจากก็ไปเดินคนเดียว จะเกิดก็มาคนเดียว
ความสัมพันธ์ของสัตว์ทั้งหลาย
ก็เพียงแค่ได้มาพบปะเกี่ยวข้องกันเท่านั้นเอง

มรณธรรมกถา บทที่ ๕

ความจริงของชีวิต กล่าวคือ ความเกิด แก่ เจ็บ ตาย เหล่านี้เกิดขึ้นกับทุกคน มิใช่เกิดขึ้นกับเราเพียงคนเดียว ทุกคนต้องแก่ เจ็บ ตาย ต้องพลัดพรากจากของรักของชอบใจ ทุกคนต่างมีกรรมเป็นของเฉพาะตน สิ่งเหล่านี้ย่อมเป็นของจริงแท้แน่นอนของชีวิต ไม่มีวันกลับกลายเป็นอย่างอื่นไปได้ เทวดา สิ่งศักดิ์สิทธิ์ เวทมนตร์ คาถาอาคม ก็ไม่สามารถจะช่วยเหลือป้องกันให้พ้นไปจากความแก่ ความเจ็บ ความตาย ความพลัดพรากได้ ดังนั้น จึงไม่ควรกลบเกลื่อนหรือหลีกหนีความจริงเหล่านี้ เพราะมีแต่ทำให้ทุกข์โศกมากยิ่งขึ้น ควรหันหน้ามาเผชิญกับความจริงเหล่านี้ และทำใจยอมรับว่า การเกิด แก่ เจ็บ ตาย นี้ เป็นธรรมดาของชีวิต ย่อมดำเนินไปตามสภาวะ กาลเวลา ที่ควรจะเป็น ไม่มีใครสามารถจะห้ามได้เลย

